

Heroïna

Joc de xiques

Francesc Campos

Introducció i notes / Empar Bria

TEATRE
bromera

Aquesta obra va ser estrenada el 2 de març de 2000 a la Sala d'Actes de l'IES Josep M. Parra d'Alzira per Parranoia Teatre, amb el següent repartiment:

HELENA	Mireia Camarasa
POLINICES/CARLES	Laura Bella
ETÈOCLES/HÈMON	Francisco Javier Garcia
TERESA	Susanna Sànchez
ANTÍGONA/ANNA	Tània Pla
ISMENE	Empar Pastor
SOLDAT/RAQUEL	Neus Torres
CREONT	Leo Prats
TIRÈSIAS	Gemma Rubio
POBLE/JUTGESSA	Lucía Burguera
POBLE/ADVOCADA	Mar Grau
POBLE/FISCAL	Alexia Sifre
POBLE/IANQUI/XICA	Reme Timor
POBLE/COCA/XICA	Sandra Aparicio
MÚSICA ORIGINAL	Josep Gregori Soler
ESPAI ESCÈNIC	
I DIRECCIÓ	Francesc Campos

ESCENA PRIMERA

(S'il·lumina l'escena. Cinc elements construeixen una habitació. A l'esquerra: un llit en primer terme, i al fons unes cortines. A la dreta: un sofà en primer terme, i al fons un armari. Finalment, un gran finestral al mig i al fons. Entra HELENA amb un llibre a la mà. Va al llit i el llança amb violència. Està malament. No sap què fer. Va per l'habitació, nerviosa. Va al sofà i s'hi asseu. Hi troba uns walkman i se'ls posa. Sent la música. S'hi concentra a poc a poc. Balla per l'habitació. En arribar-se al llit troba el llibre. L'agafa. El fulleja. S'hi interessa. S'asseu al llit. Es gita i llig.

S'enfosqueix lentament l'escena.)

ESCENA SEGONA

(Penombra. Al finestral es retallen diverses siluetes. Van movent-se i canviant de lloc. HELENA dorm al llit. De sobte, irromp un crit esgarrifós. Les siluetes queden en fosc. HELENA, despertada bruscament pel crit, s'alça del llit i, amb el llibre en la mà, creua l'habitació. Atén cap a fora i escolta, però no sent res. Torna al llit i s'hi asseu. Llig.

Enrenou general. Per les cortines entren les siluetes del finestral. Són personatges que ocupen tot l'espai. Hi ha clarament dos bàndols. Cadascun d'aquests té el seu cap de comandament, ETÈOCLES i POLINICES... Sembla que va a esclatar la guerra.)

ETÈOCLES. No entraràs. No destruiràs la nostra ciutat.

POLINICES. Saps que no vinc a destruir-la, sinó a exigir-te allò que és meu...

ETÈOCLES. Teu? Només pot haver-hi un rei. I eixe sóc jo.

POLINICES. Has faltat a la teua paraula...

ETÈOCLES. I tu llances un exèrcit estranger contra el teu propi poble! Traïdor! Véns a destrossar els murs que donen abric a aquesta ciutat, pàtria dels nostres recordats avantpassats i estimada pels

nostres déus venerats. Véns a cremar la terra que et va parir, la terra que et va alletar, la terra que et va donar tots els seus fruits perquè fores digne de ser-ne rei... Tu, Polinices, fill de la meua dissortada mare, tu mateix traus l'espasa contra mi, Etèocles, germà teu i fill del teu dissortat pare, el malaguanyat Èdip, el rei més gran que Tebes haja tingut des que la terra i el cel se separaren. Tu, Polinices, has girat l'esquena als teus i ens dones la cara amb el ferro que mata, amb el foc que assola i amb l'alé que enverina.

POLINICES. Etèocles, germà meu. Tu ets el traïdor de la nostra estimada terra. El veritable traïdor! Traïdor al nostre pare, traïdor a la teua paraula, traïdor a la nostra pàtria... No sé per què continue dient-te *germà*. Ara ets el meu *enemic*. (*Trau l'espasa.*) I no hi haurà més paraules entre tu i jo, sinó el ferro que travessa la carn i esquinça les entranyes fins a donar-te la plàcida mort que et transporte a l'Hades.

ETÈOCLES. (*Trau l'espasa.*) Enemics! Enemics amb la mateixa mare! Mai no s'ha vist res més terrible! La lluita només pot ser a mort! A partir d'ara, tots els germans ens hauran de tenir en el record perquè sàpiguen com acaba una família que no comença bé. Oh, pare! Heus ací els teus dos fills rabiosos de sang mútua! Quina pena! Quin preu hem de pagar! Quina fatalitat!

POLINICES. Deixa't de romanços...

ETÈOCLES. Oh, germà! Pressent el pitjor!

POLINICES. Tanca la boca. Estén el ferro i comporta't com un home i no com una dona gemegadora!

(Els dos germans es disposen a la lluita. El POBLE, carregat de llances, fa sons de preparatius de guerra. L'ambient va carregant-se de tensió. Acabarà esclatant.)

POBLE. Ja s'han acabat les paraules. Ja no tenen res més a dir-se.

Ara deixeu pas a les armes. Ara els dos germans van a occir-se.

(Comença la lluita entre els germans. Els dos bàndols es fonen en un de sol. Al so de «mata'll!», crescendo d'accions i ritmes, fins a arribar a ser insuportable.)

HELENA. *(Tancant el llibre)* No!

(L'acció s'ha paralitzat. Els dos germans cara a cara. HELENA obri el llibre, lentament, amb por. Es donen mort mútuament de sobte.

HELENA llança el llibre de colp.

S'obri l'armari tot projectant llum sobre l'escena. N'ix TERESA. Es deté en silenci. Mira HELENA. No diu res. HELENA es gira i la mira. HELENA busca el llibre. L'agafa. TERESA desapareix per l'armari, i amb ella la llum.

De la cortina ix CREONT amb tota la magnificència del qui acaba de pujar al poder. El segueixen ANTÍGONA i ISMENE. Els dos cadàvers al mig de l'escena, amb molta presència. EL POBLE es reagrupa. Grans sorolls de percussió triomfal i de crida d'atenció. Finalment, entra sense pressa, també per la cortina, TIRÈSIAS.)

CREONT. Ciutadans de Tebes! L'enemic ha estat vençut.
La guerra ha acabat!

(Aclamació general del POBLE.)

TIRÈSIAS. *(A part.)* Ha acabat?... Una guerra de germans no pot acabar.

CREONT. Jo, Creont, el darrer home de descendència legítima de la nissaga reial de la nostra pàtria, després de la mort a mà mútua dels dos germans fills d'Èdip, jo, Creont, prenc possessió del comandament de la ciutat.

(Aclamació general del POBLE.)

CREONT. Ara que encara la terra de la nostra pàtria està molla per la sang vessada pels nostres valerosos guerrers patriotes que han defensat les seues mares i fills, les seues cases i les seues riqueses de l'espenta cruel d'aquells que han volgut destruir-ho, ara és el moment de premiar i de castigar amb tota la con-

tundència que exigeixen les circumstàncies. Per això mateix faig públic i ordene el que és la meua voluntat amb aquest edicte...

TIRÈSIAS. (*A part.*) Ordenar el desordre és ben difícil. És una tasca només per a herois.

CREONT. Ordene que Etèocles, nebot meu, fill de la meua germana i del malaguanyat pare de la nostra pàtria Èdip, que ha defensat amb la seua vida els murs d'aquesta nostra vella ciutat, siga soterrat amb tots els honors i amb tot el respecte que mereix un heroi benvolgut per tots nosaltres i estimat pels déus...

TIRÈSIAS. (*A part.*) No parlava jo d'aquesta mena d'herois.

(Aclamació general del POBLE.)

CREONT. I ordene que pel que fa a Polinices, nebot meu, fill de la meua germana i del malaguanyat pare de la nostra pàtria Èdip, que ha atacat els nostres murs amb gent estrangera, siga abandonat el seu cadàver fora de la ciutat perquè siga pastura dels gossos, de les rates i de les aus de rapinya...

(Silenci. Del poble destaca una figura. És ANTÍGONA. ISMENE se li apropa, l'abraça i l'acaricia. ANTÍGONA se'n desfà brusquement i s'aparta a un costat.)

TIRÈSIAS. T'ho has pensat bé, Creont? Qui juga amb foc es crema.

CREONT. I tot aquell que gose tocar el seu cadàver per donar-li sepultura o fer-li les libacions i honors propis d'un ciutadà serà torturat públicament fins a la mort terrible... Soldat! Tu vetlaràs perquè les meues ordres siguen acomplertes. He dit.

TIRÈSIAS. Ací només hi ha ràbia i venjança... Les aus volen en cercle i es llancen de cap a terra per tornar a enlairar-se... Mal presagi.

(Exclamacions per part del POBLE. CREONT se'n va amb tota la pompa. Una processó fúnebre amb ETÈOCLES el segueix. TIRÈSIAS se n'ix lentament.)

ANTÍGONA deté ISMENE, la seua germana, que se n'anava amb la processó. HELENA s'ha quedat en un costat.)

ISMENE. Què passa, germana meua? Et trobe trista...
(Agafa ANTÍGONA del braç i l'acompanya al llit. La hi asseu.) Sé que el teu cor pateix, com el meu... Ben lluny queda la felicitat de la nostra infantesa, quan vivíem amb els nostres pares i els nostres germans. Jugàvem innocentment allunyades del món i de les passions humanes. Però heus ací el nostre fat terrible: veure la destrucció de la nostra família... El nostre malaguanyat pare Èdip, el més excel·lent rei que haja tingut Tebes, es va arrancar els ulls turmentat per la

maledicció de la seua nissaga. De la nostra nissaga! I els nostres germans, Polinices i Etèocles, morts a mà mútua pel ferro de l'espasa del poder... Ai! Antígona. Estimada germana... Ara podrem descansar de les desgràcies, dels planys, del dolor de tanta mort i tanta sang... Ara podrem refer les nostres vides i trobar les nostres felicitats perdudes. Tu i jo acompanyarem la nostra pobra mare Iocasta fins a la mort que li done el descans d'aquesta dissortada vida que ha hagut de viure... Anem. Anem a les exèquies del nostre germà honorat.

(Agafa la seua germana i fa per caminar. ANTÍGONA se n'aparta suaument però amb decisió.)

ANTÍGONA. No, Ismene. Vull parlar amb tu.

(De l'armari ix TERESA.)

HELENA. Teresa! Vull parlar amb tu.

ISMENE. Parlem mentre caminem.

ANTÍGONA. Parlem ara i ací.

ISMENE. Molt bé. Quina cosa és tan urgent?

ANTÍGONA. És que els teus ulls i el teu cor no ho veuen? És que amb la mort dels teus dos germans tot s'acaba?

ISMENE. Tot s'acaba i tot comença. Ara podrem viure.

TERESA. Què vols dir-me?

HELENA. Carles... Hem de fer-hi alguna cosa.

ANTÍGONA. Podrem viure? Amb carn de la nostra carn
sent pastura dels rapinyaires, podrem viure? Així ho
penses?

ISMENE. I què vols que fem, dues pobres dones com tu
i com jo?

TERESA. Què podem fer-hi, dos xiques com tu i jo?

ANTÍGONA. Donar-li el respecte que mereix el nostre
germà. Enterrar-lo i fer les libacions i pregàries ne-
cessàries, com cal a un germà mort.

ISMENE. Però està proscrit per la llei! No has sentit Cre-
ont? Està condemnat a mort tot aquell que toque,
enterre i honore el cadàver del nostre germà.

HELENA. No podem deixar-lo en eixe estat. Li hem de
donar el que necessita.

TERESA. Helena! Què dius? Tu saps què dius? Això és
una bogeria. No podem!

ISMENE. Antígona, estimada Antígona! Deixa que el final
de la maledicció de la nostra família acabe ací, amb la
mort d'Ètèocles i de Polinices.

HELENA. Ho hem de fer.

TERESA. És il·legal... És perillós... Ens pot passar alguna
cosa.

*(HELENA no lleva l'ull a ANTÍGONA. Repeteix el
que ella dirà.)*

ANTÍGONA I HELENA. No m'importa... Jo ho faré...
Decideix-te.

ISMENE. No. Jo, no. Jo, no. Jo, no...

ANTÍGONA. Doncs ho faré jo sola. El que cal fer, cal fer-ho. Sense dilacions. He d'escometre el meu deure de germana... Ara mateix.

(ISMENE i TERESA se n'ixen cadascuna pel seu costat.

Queden en escena ANTÍGONA i HELENA, el cadàver de POLINICES al centre. EL SOLDAT pren posició darrere del sofà. Vigila.

ANTÍGONA fa per apropar-se al seu germà. HELENA intenta retenir-la, amb por per la presència del SOLDAT.)

HELENA. Antígona... A espai!

ANTÍGONA. Calla!

HELENA. T'agafaran!

ANTÍGONA. I què?

HELENA. Moriràs.

ANTÍGONA. Ja ho sé... Véns?

HELENA. Jo?

ANTÍGONA. Sí, tu. *(Pausa.)* Vine amb mi.

(HELENA dubta. Fa la intenció, però de sobte torna a entrar TERESA.)

TERESA. Helena...

(Silenci. HELENA s'ha detingut.)

HELENA. Teresa...